

ENRIC ANSESA GIRONELLA

HISTÒRIA

Història.— *Història d'un Tetragrammaton cabalístic: (Y)HW(H)*
 Al final del segle XVIII, un il·lustrat gironí que escorcollava documents a l'arxiu de la ciutat va adonar-se d'un lligall enquadernat amb un full de guarda hebraic, ornat d'una escriptura d'aranya incomprendible. En no trobar ningú que li sabés interpretar les inscripcions i una mena de colofó que hi havia gravat en lletres vermelloses, majestàtiques i desiguals, va fer-ne un calc i va enviar-lo amb un correu a l'Acadèmia de les Belles Lletres de París. Li digueren que el pergami contenia un cant d'amor desesperat d'una parella de joves del call gironí, coronat per una composició que feia en una altra cal·ligrafia: *Ara la lluna nova els devorà, amb llurs porcions*, al costat d'un dibuix amb els caràcters cabalístics YHWH, mots obscurs que els erudits del país desconeixien. El poema parlava d'una fugaç trobada de dos amants del carrer de Sant Llorenç, a ben segur una relació furtiva, donat el to pujat i atrevit de certes imatges i metàfores, allunyades d'aquell precepte bíblic que recomanava una unió justa que donés fills que enaltissin el nom sagrat de l'Altíssim.

La interpretació del poema s'havia de llegir segons la via cabalística a la qual eren tan aficionats certs tractadistes gironins. L'amor ben entès havia de ser una articulació perfecta d'elements divins i humans. La teosofia dels místics gironins exigia que l'encontre sexual, beneït per unes noces, fos una unió de dos sefirots, la *Saviesa* i l'*Enteniment* en la qual Déu vessa l'ànima, segons la successió de les deu ema-

nacions divines de la Càbala que es representen en forma d'arbre. El savi parisenc li desenvolupà l'anagrama que tan preocupava el nostre historiador local; li exposava els punts bàsics d'aquesta filosofia, els principis de la moral sexual, de com l'ajustament carnal de l'home i la dona a la terra reflecteixen la unió mística de les forces espirituals del món celestial. Cel i terra fan la *Unitat*, i la Divina Presència es col·loca entre home i dona per ajudar-los en el sant deure de l'engendrament dels fills. Segons les teories d'un tal Rabí Equiva i també en el tractat *haZohar*, III, 81 a, hom creia que el mot marit ('ys) i el mot muller ('sh), comprenen amb signes hebraics, la lletra Y i la lletra H, és a dir els noms de Déu. D'una manera entenedora li explicava que marit i muller (en definitiva, YH) eren l'abreujament del Tetragrammaton YHWH. Quan la relació entre home i dona és impura desapareix Déu de les seves consciències, és a dir la Y de «marit» i la H de «muller». Llavors l'anagrama desprovis-
 t d'aquestes dues lletres resta: HW que significa «foc». La di-

vena presència fugia quant només hi havia escalfament entre els enamorats sense compromís etern. L'expressió amb la qual es tanca-va el poema donava més relleu a forma HW en detriment de YH. A ben segur que la relació dels amants era secreta i se'ls podia aplicar el misteri de l'escriptura: *Els dolents són estranys al ventre de la mare* (Ps. 58.4). La llavor dels joves, un líquid pudent *s'escampava com una espina que es clava* (Gn. 39:9). L'escrit al marge, *Ara la lluna nova els devorà...* (Os, 5:7), escrit potser per un rabí que els censurava, era un advertiment i la condemna contra tots aquells qui prenen la dona considerant només la seva bellesa i el cos, sense pensaments purs ni elevats.

PEP VILA